

Hordaland fylkeskommune
Att.: Økonomidirektør Johnny Stiansen
Postboks 7900

5020 BERGEN

Revisjonsrapport nr. 11
(journalføres)

23. april 2014

REVISJONSRAPPORT 2013

1 Innleiing

Vi har avslutta revisjonen av rekneskapen for 2013. Vi vil i den anledning gje ei kort oppsummering av utført revisjon i rekneskapsåret og kommentera nokre forhold som vi meiner leiinga i fylkeskommunen bør ha eit spesielt fokus på. Det er ikkje avdekkta forhold som etter Revisorloven § 5-2 fjerde ledd skal skriftleg kommuniserast til leiinga.

I vår revisjon har vi gjennomført dei revisjonshandlingane vi har vurdert som naudsynte for å få stadfesta at årsrekneskapen ikkje inneheld vesentlege feil eller manglar og som grunnlag for å avgje vår revisjonsmelding.

Deloitte utfører risikobasert revisjon. Dette vil seie at kontrollmetodar og kontrollomfang vert tilpassa risikoen i organisasjon og rutinar. Vi kartlegg og vurderer difor dei viktigaste økonomi- og rekneskapsrutinane for å identifisera kor det er størst risiko for vesentlege feil i rekneskapsrapporteringa.

Vi vil presisera at det er leiinga i fylkeskommunen som er ansvarleg for å etablera og halde oppe ein tilfredsstillande intern kontroll. Som ein del av dette må leiinga sjå til at rekneskapsføringa er i samsvar med lover og forskrifter og at formuesforvaltninga er ordna på ein trygg måte.

Etter vår vurdering har samarbeidet med leiinga og anna personale i fylkeskommunen vore godt, og vi har fått den hjelp og dei opplysningar vi har bede om.

Vi viser til vår interimrapport av 4. desember 2013 for funn knytt til revisjonsområde vi har hatt særskilt fokus på i vår interimrevisjon.

2 Sjølvstende og objektivitet

Vi stadfester at revisjonsteamet tilfredsstillar dei krava til sjølvstende og objektivitet for revisorar som reviderer kommunal og fylkeskommunal verksemd, og som går fram av § 79 i kommunelova og som er nærare konkretisert i forskrift om revisjon av kommunar og fylkeskommunar §§ 13 og 14.

3 Løn

Vi viser til vår interimsrapport av 4. desember 2013 som tek for seg dei revisjonshandlingar vi har gjennomført på lønsområdet.

Oppsummert har servicesenter løn i 2013 vore à jour med periodiske lønsavstemmingar og returrate av skjema for godkjenning/avviksmelding har vore tilfredsstillande.

4 Pensjonar

Hordaland fylkeskommune hadde i rekneskapan for 2012 bokført for låge pensjonsutgifter. Dette vart teken opp i vår revisjonsrapport for 2012. I samband med forsøk på retting av avviket i 2013 har det oppstått eit nytt avvik slik at fylkeskommunen har bokført for høg verdi på sine pensjonsmidlar med MNOK 10,275. Feilen vil bli retta i årsrekneskapan for 2014. Vi kan akseptere løysinga.

I tillegg har Hordaland fylkeskommune i 2013 bokført for høge pensjonsutgifter med ca. MNOK 7. Avviket skuldast at fylkeskommunen sine estimerte utgifter, som vart lagt til grunn for bokføring, var større enn dei endelege pensjonsutgiftene.

Administrasjonen er kjend med at dei estimerte utgiftene var for høge, men har ikkje retta rekneskapan i 2013. Avviket vil bli retta i 2014 og vi kan akseptere retting i 2014.

Vi vil tilrå fylkeskommunen om å foreta si eiga dokumenterte avstemming av pensjonsutgiftene ved utgangen av rekneskapsåret, ved å ta utgangspunkt i aktuaroppgåver og samanlikne estimerte pensjonsutgifter med bokførte pensjonsutgifter i driftsrekneskapan.

5 Skyss

Våre detaljkontrollar av Skyss for 2013 ble gjennomført per interim. Vi viser til vår interimsrapport av 4. desember 2013. Kommenterar knytt til rutinar for inntektssikring og rutine for retting av data frå billetteringssystem før bokføring, er framleis gjeldande.

I vår revisjon av årsoppgjeret er det gjort ei samanlikning av rekneskapsførte billettinntekter mot budsjett på rutepakkenivå per desember. Ingen større avvik frå budsjett har blitt avdekka. For utgifter knytt til ordinær kontrakt er det gjort ei samanlikning av rekneskap mot budsjett på rutepakkenivå per desember. Heller ikkje her er større avvik avdekka. Mindre avvik frå budsjett har vore mogleg å forklare på tilfredsstillande vis.

Det har i 2013 vore færre og mindre budsjettavvik enn for tidligare år. Det synar at Skyss no har meir sikre erfaringstal, og at Skyss gjennom gode analysar av utvikling har ei betre

forståing av dei faktorane som verkar på inntekter og utgifter. Denne erfaringa ser ut til å bli brukt aktivt i forventningsdanning av framtidig utvikling.

Vi meiner at Skyss har bygd opp tilfredsstillande rutinar for sikring av at inntekter og utgifter frå dei ulike rutepakkane vert korrekt registrert i rekneskapssystemet.

6 Fylkesveggar

Som eit ledd i gjennomføring av forvaltningsreforma i samferdselssektoren frå 1.1.2010 vart ansvaret for store delar av vegnettet overført frå staten til fylkeskommunane. Statens vegvesen opprettheld sams vegadministrasjon for fylkesvegnettet og riksvegane.

I samband med revisjon av fylkesvegane i 2010 vart det utarbeidd ei samhandlingsskisse mellom revisor for Statens vegvesen, Riksrevisjonen og revisorane for dei ulike fylkeskommunane. Samhandlingsskissa er med små endringar ført vidare også for 2013.

Revisjon har blitt gjennomført i samsvar med samhandlingsskissa og vi har motteke resultat av Riksrevisjonen sin revisjon.

Oppsummerande rapport frå Riksrevisjonen ut frå samhandlingsskissa viser ingen vesentlege veikskapar hos Statens vegvesen når det gjeld det arbeid dei utfører på vegne av Hordaland fylkeskommune.

Vi oppmodar Hordaland fylkeskommune om å halde seg orientert om resultat av revisjonen og tilhøyrande tilbakemelding frå Statens vegvesen, og følgjer desse opp med Statens vegvesen i samband med dei periodiske møte som fylkeskommunen har med Statens vegvesen. Denne oppmodinga er også kommunisert til fylkesdirektør for samferdsel.

Hordaland fylkeskommune utarbeidde i 2012 utkast til beskriving av rutinar knytt til fylkesveggar, blant desse handsaming i rekneskapaen av investeringar i nye vegprosjekt og utgifter til vedlikehald av eksisterande vegnett. Vi har tidlegare etterlyst slik beskriving i våre revisjonsrapportar då det er viktig å avklare ansvar for dei ulike oppgåvene som fylkeskommunen har knytt til fylkesveggar. Dokumentet tek for seg mange av dei etterlyste punkta og er eit godt grunnlag for vidare beskriving, men er ikkje fullført. Det er vegseksjonen som har teke hovudansvar for utarbeidinga medan både økonomiavdelinga og fylkeskassen er leverandørar til dokumentet. Vegseksjonen har tidlegare informert om at dokumentet vil bli komplettert med meir verbale beskrivingar, men arbeidet med å ferdigstille eit slikt dokument har stoppa opp.

Vi er informert om at vegseksjonen vil starte opp det vidare arbeidet med beskrivinga denne våren med mål om å ferdigstille hausten 2014. Revisjonen vil følgje opp vidare progresjon av arbeidet. Dersom arbeidet er ferdigstilt til hausten vil beskrivinga vere ein del av vår interimrevisjon for 2014.

7 Meirverdiavgiftskompensasjon

I samband med utarbeiding av grunnlag for søknad om meirverdiavgiftskompensasjon kvar termin, utgjer delar av grunnlag for søknad fakturaer sendt over frå Statens vegvesen.

Fakturaene gjeld utgifter knytt til fylkesvegar som vegvesenet følgjer opp for Hordaland fylkeskommune.

Etter «lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. § 10» er foreldelsesfrist for innsending av krav for meirverdiavgift samanfallande med frist for å sende inn oppgåve for neste periode. Fristen startar frå dato kompensasjonsbeløpet er, eller skulle ha vore, registrert i rekneskapssystemet, normalt fakturadato påført den aktuelle faktura.

I samband med vår kontroll av grunnlag for søknad om meirverdiavgiftskompensasjon overført frå Statens vegvesen, har vi tidlegare avdekka at det i grunnlaget er kome med fakturaer som etter lova er forelda. Tilfella er teken opp med fylkeskommunen som har drøfta situasjonen med Statens vegvesen. Forklaringa frå Statens vegvesen er at årsaka til at desse fakturaene ikkje er sendt over til fylkeskommunen på eit tidligare tidspunkt i hovudsak skuldast usemje med leverandør om fakturagrunnlaget. For å hindre at dei blir forelda har Statens vegvesen retningsliner på at ved usemje om fakturagrunnlaget skal faktura likevel bokførast, men betaling blir halden attende til alt er avklart. Ved større usemje skal det krevjast kreditnota og ny faktura skal sendast frå leverandør.

Det synes framleis som om retningslinene ikkje har fungert tilfredstillande. Statens vegvesen har opplyst om at dei vil skjerpa inn retningslinene sine ytterlegare. Statens vegvesen har også gjort greie for sine retningsliner til Riksrevisjonen. Hordaland fylkeskommune følgjer opp mogleg forelda meirverdiavgift mot Statens vegvesen ved kvar månadlege mottak av grunnlag for søknad.

Vi tilrår Hordaland fylkeskommune å følgje opp mogleg forelda meirverdiavgift mot Statens vegvesen ved dei høve som er.

8 Rettstvistar

I samband med vår revisjon er det innhenta vurdering frå Hordaland fylkeskommune sin advokat om dei pågåande rettstvistar som fylkeskommunen er part i, samt varsla eller venta krav. Vi har gjennomgått vurdering, og det er ikkje krav av slik art eller omfang som medfører at fylkeskommunen bør gjere ytterlegare avsetnad i rekneskapen for 2013.

9 Avslutning

Vi har for rekneskapsåret 2013 ikkje vore usamde med leiinga knytt til forhold av vesentleg betydning.

Gjennom året har vi hatt jamlege drøftingar med leiinga om forhold i rekneskapen til Hordaland fylkeskommune. Slike drøftingar har etter vår meining vore ført i ei open og profesjonell atmosfære, og vi har ikkje blitt utsett for utilbørleg press i spørsmål om rekneskap eller revisjon.

Utkast til denne rapport er lagt føre administrasjonen.

Dersom noko skulle være uklårt i framstillinga ovanfor, eller at det er trong for hjelp i samband med konkretisering og gjennomføring av tilrådde tiltak eller andre forhold, står vi gjerne til teneste.

Med venleg helsing
Deloitte AS

Helge-Roald Johnsen
statsautorisert revisor

Espen Hordvik
statsautorisert revisor

Kopi: Kontrollutvalet ved leiar Torill Vebenstad
Fylkeskasserar Tor Oddvar Sjøvoll